

İş'in tadı kaçtı

Gülseren Üst Polat
gulseren.ust@dunya.com

Freelance çalışmak pandemi öncesinde çoğu kişinin kışkırdığı bir çalışma biçimiydi. Bu nedenle pandemiyle birlikte eve taşınan iş yerleri önceleri konforlu geldi. Ancak işi bilmez yöneticilerin 'evdeyse çalışmıyordur' anlayışının beraberinde gelen mobing, günün her saatinde gelen telefon ve mail'ler zamanla ev ve iş dengesinin kaybolmasına yol açtı. Üstelik mesai sayılmadığı için maddi olarak bir getirisi olmayan bu fazla çalışmalar, elektrik, yemek, yol, internet gibi masraflardan işvereni kurtarırcı çalışana ek maliyet olarak bindi. Sahada ise koşullar farklı olsa da sıkıntı aynı. Özellikle az kişi ile çok işin yapıldığı perakende sektöründe iş yükü fazla, çalışma saatleri ise hazırların çok üzerinde. Mesai ücreti ise yine yok... Bu hafta DÜNYA + manşetimizde... (1-11) Kanaat Önderleriyle Gündem Özel'in bu haftaki konuyu TÜSİAD önceki Başkanı, Index Grup Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik'ti. Şeref Oğuz, Hakan Gündoğdu ve Vahap Munyar'ın sorularını yanıtlayan Bilecik, "Pandemi pek çok alanda küresel sistemin maskelerini düşürdü" diyor. (2-3)

Son zamanlarda borsadaki paylar düşse de yaptıkları alım ve satımlarla hisseleri hızlı yükselme ve sert düşüşlere neden olan yabancı yatırımcılar en fazla hangi hisseleri tercih ediyor? Ufuk Korcan, Paranın Rotası'nda yazdı. (8) Fatoş Bozkuş, 'iyi çay nereden anlaşılır' sorusuna renk, dem, koku gibi kriterlere, serçe parmak hareketini de ekleyen Doğuş Çay'ın yeni reklam kampanyasını Doğuş Çay Yönetim Kurulu Üyesi ve Pazarlama Direktörü Harika Karakan Battal ile konuştu. (12) Bu hafta "Bilmeniz Gereken 5 Şey" de Yasemin Salih, parfümü 360 derece ele aldı. Parfümünün neden eskisi kadar kalıcı kokmadığını merak ediyorsanız bu haberi mutlaka okumalısınız. (13) Genç Dünya sayılarımızda, Didem Eryar Ünlü, Sabancı Üniversitesi Yönetici Geliştirme Birimi, EDU Direktörü Cüneyt Evirgen ile yaptığı söyleşiye yer verdi. Evirgen, iş dünyası ezberlerini bozan pandemi sonrasında sektörlerin her zaman önemli sorunlarından biri olan yetkin iş gücü açığının, gelecekte daha da artacağı uyarısında bulundu. Selenay Yağcı ise BIGG Uygulayıcı Kuruluşu olarak 5 yıldır 62 girişimcinin 11 milyon hibe alarak şirketleşmesine destek olan Bilkent CYBERPARK'ı yazdı. (14-15) Trendler sayfamızda ise Volkan Ak, aynı ayrı pek çok gelişme neden olmakla birlikte bileşimlerinin adeta sihirli formülü oluşturduğu; güçlendirilmiş, okulların mobil network'lerden bahsetti. (16) Bu hafta Anekdot'a yaşıma dair "an"larını paylaşan isim başarılı iş kadını Zuhul Mansfield'di. (19) Keyifli okumalar.

INDEX GRUP YÖNETİM KURULU BAŞKANI EROL BİLECİK:

Küresel sistemin maskeleri düştü

TÜRK Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) önceki Başkanı, Index Grup Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik, "Gündem Özel" sohbetimizde COVID-19 sürecinin etkilerini değerlendirirken, "Pandemi pek çok alanda küresel sistemin maskelerini düşürdü. Salgın, var olan küresel siyasi ve ekonomik yapıdaki fay hatlarını ortaya çıkardı" dedi. Pandemiyle küresel çapta güven-sizlik ve kötümserlik atmosferinin oluştuğunu belirtir, şu mesajı verdi: "Uzun vadede dünya iyiye gidecek. Her zaman sorunlar vardır ama her şeyi rağmen iyimser olmaya mecburuz."

Index Grup Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik'e sorularımız ve yanıtları şöyle:

Umudla bakışı sağlayalım

● **Aşılın çevreye girmesi kusmen iyileştirmiş görünse de COVID-19 süreci dünyada geleceğe ilişkin endişeleri daha da artırdı. ABD'de Biden dönemi, Trump döneminden ayrışsa da ticaret savaşları öne çıkıyor. Asya Pasifik Birliği RECP, dünya ticaretinde dengeleri etkileyecek gibi görünüyor. Nasıl bir dünyaya doğru yol alıyoruz?**
Pandemi; gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki yaşam biçimlerini, siyasi ve ekonomik düzenleri, toplumların sosyalleşme ve dijitalleşme eğilimlerini derinden etkiledi. Önümüzde daha net görülebilen bir aşamaya ulaşması ve salgınla ilgili normalleşme sürecinin belli bir aşamaya ulaşması ve salgınla ilgili alanlardaki yansımaları üzerinde kapsamlı hasar-tespit çalışmaları yapılması gerekiyor.

Pandemi de pek çok alanda küresel sistemin maskelerini düşürdü. Salgın, zaten var olan küresel siyasi ve ekonomik yapıdaki fay hatlarını ortaya çıkardı. Pandeminin arka planında halihazırda çöktan rayından çıkmış ve artan bir belirsizlikle şekillenen bir dünya yer alıyordu. Dolayısıyla dünya tarihinde ileride bu döneme dönüp baktığımızda muhtemelen COVID-19'un bir dönüm noktası olmanın yanı sıra;
● ABD'nin liderliğinin azalması,
● Transatlantik ilişkilerin gerilmesi,
● Avrupa Birliği projesinin test edilmesi,
● Küresel işbirliğinin azalması, milliyetçilik ve popülizm politikalarının geri dönüşü gibi uluslararası politikanın mevcut eğilimlerini hızlandıran bir katalizör

Araştırma, geliştirme ve inovasyon ancak ve ancak özgür düşünce ortamında ve bilimsel bir yaklaşımla eğitilmiş insan kaynağı ile gerçekleşir. Geleceğimiz için öncelikle inovasyonun ve özgür düşüncenin cesaretlendirildiği ortamlar oluşturulması gerekiyor.

olduğunu göreceğimizi düşünüyorum. Pandemi her ülkenin siyasi ve ekonomik çehresine tesir etti. Dünyadaki bütün oyuncular ve küresel taraflar bugün aynı sınamalarla ve zorluklarla karşı karşıya. Sonuç olarak küresel işbirliğine şimdi her zamankinden daha fazla ihtiyaç var.

Yaşamımız, yaşadıklarımızla değil, beklentilerimizle şekillenir. Bana göre; pandemi sürecinde dünya ekonomisinin üstesinden gelmesi gereken en kritik sorunların başında, küresel çapta yayılan toplumsal kötümserlik ve güven-sizlik atmosferi yer alıyor. Bu tarihi süreçte, toplumsal psikolojinin yönetilmesi ve insanların gelecek beklentilerinin iyileştirilmesinin ekonomik performans açısından ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Her şey yoluna girer. Yeter ki insanların geleceğe yeniden umutla bakmalarını sağlayabilmiz.

Dünyamız bu kriz ile mücadele edecek zenginliğe, bilgi birikimine sahip. İhtiyacımız olan şey; kapsayıcı, onarıcı, basiretli, birleştirici ve umut aşılayan bir liderlik anlayışı.

Büyük resme baktığımızda göreceğimiz ki dünya her zaman daha iyiye doğru gelişmiş. Dolayısıyla, uzun vadede dünya bundan sonra da iyiye gidecek. Bu iyimserliği içimizde tutmamız gerektiğini düşünüyorum. Her zaman sorunlar vardır ve bunlardan yakınılır. Ama her şeyi rağmen iyimser olmaya mecburuz.

Fırsata dönüştürülebilir

● **COVID-19 süreci "Çin'de üret, Batı'da tüket" formülünün sıkıntıyla yol açtığını ortaya koydu. Şimdi, "Nerede tüketecersen orada üret" anlayışı öne çıkıyor. Siz bu gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Türkiye gibi değer zincirinin yönetileceği, tedarik merkezi olabilecek aday ülkeler bu dönemi nasıl yönetmeli?**
2018'den bu yana ABD-Çin ekseninden başlayarak yükselmekte olan yeni-korunuculuk ve ticaret savaşları eğilimleri daha da hızlanıp güçlenebilir.

Başta ABD ve Japonya olmak üzere birçok sanayileşmiş ülkenin küresel firmalarına yönelik üretim tesislerini Çin sınırları dışına taşımaları için teşvik paketleri çıkarılması, önümüzdeki yıllarda Çin'in "küresel fabrika" konumunu kaybetmesine yol açabilir. Çin dışında ikinci bir tedarik noktası ya da B planı olmayan çok sayıda global oyuncunun yeni arayışlara girdiği bir dönemdeyiz. Artık her ülkenin alternatif tedarikçiler ve tedarik merkezleri üzerinde çalışması, B ve C planlarını oluşturması gerekiyor.

Özellikle son yıllarda lojistik alanında büyük atılımlar yapan ülkemiz gelişmişliği, stratejik konumu, lojistik deneyimi, nitelikli

işgücü, genç nüfusun yeniliklere uyum kapasitesi ve kuvvetli girişimci profili ile Avrupa'nın ve bölgenin üretim üssü olmaya aday.

Dolayısıyla Türkiye'nin koronavirüs krizini global bir fırsata dönüştürülebileceğine, iyi ve hızlı bir planlama ve disiplinli bir yaklaşım ile dünya tedarik zincirinde Çin'e alternatif ülkeler potansiyeline girebileceğine inanıyorum. Bunun için hazırlığımız iyi yapmalıyız. Çünkü şans, hazırlıklı kişilerin cephesinde savaşır.

Türkiye bu dönemden

avantajlı çıkabilir ama...

● **Yeni dönemde Türkiye nasıl bir strateji izlemeli?**

Türkiye'nin rekabetçiliğini artıracak, istikrarlı büyümesini sağlayacak adımlar neler olabilir? Türkiye, bu dönemden avantajlı çıkabilir mi?
Türkiye elbette bu dönemden avantajlı çıkabilir. Önümüzdeki döneme bakacak olursak; küresel ekonomideki karmaşık görünüme rağmen Türkiye için ilk hedef; rasyonel politikalarla sürdürülebilir ve onun temel direği olan Ar-Ge faaliyetleri vasıtasıyla inovasyon her devletin uluslararası ortamdaki statüsünü belirliyor. Pandemi süreciyle birlikte artık her ülkenin teknoloji kullanımına bağlı olduğu düşünülürse, gelişmiş teknolojik altyapı oluşturanların rekabette avantajlı olacağı ortada. Kendine yeten bir teknolojik altyapı geliştirmek, her ülkenin çıkarına olacaktır.

Küresel arenada artık rekabetin kozu teknolojidir. Dolayısıyla Türkiye'nin bugün yapacağı en önemli hamle, dijital dönüşümde

hız kazanmasıdır. Teknolojiye, dijital dönüşüme ve bunu yönetecek yetenekli insan kaynağına akılcı yatırımların yapılması ve belirli bir ekonomik reform sürecinin hayata geçirilmesini bu anlamda çok önemli buluyorum.

Uzun vadede Türkiye için öngörülen iyimser tablonun gerçekleşmesi ve ülkemizin potansiyelinin açığa çıkması için güçlü Türkiye hikayesinin ve marka algısının tüm dünyaya çok daha iyi ifade edilmesini gerekiyor. Ülkemize yatırım akışının sürmesi ve yeni yatırımların çekilebilmesi için bu çok önemli. Bununla birlikte, ülkemizin yatırım ortamının her geçen gün sayısı artan rakiplerinden çok daha fazla öngörülebilir olması gerekiyor.

Bu doğrultuda temel hak ve özgürlükleri genişleten, hukuk devletini güçlendiren, serbest piyasaya ekonomisinden ödün vermeden, kurumların bağımsız ve piyasa odaklı çalışmasını sağlayan hamlelere daha fazla ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Dışarıya istediğini söyleyen istemediğini iştebilir

● **Türkiye'nin jeopolitik riskleri biliniyor. Dış politikada atılan adımlar, alınan tavırlar, jeopolitik riskleri yönetme tarzı iş dünyasını nasıl etkiliyor? ABD ve AB yaptırımdan söz ederken, ekonomik ilişkileri siyasi gerilimlerden uzak tutmak mümkün mü?**

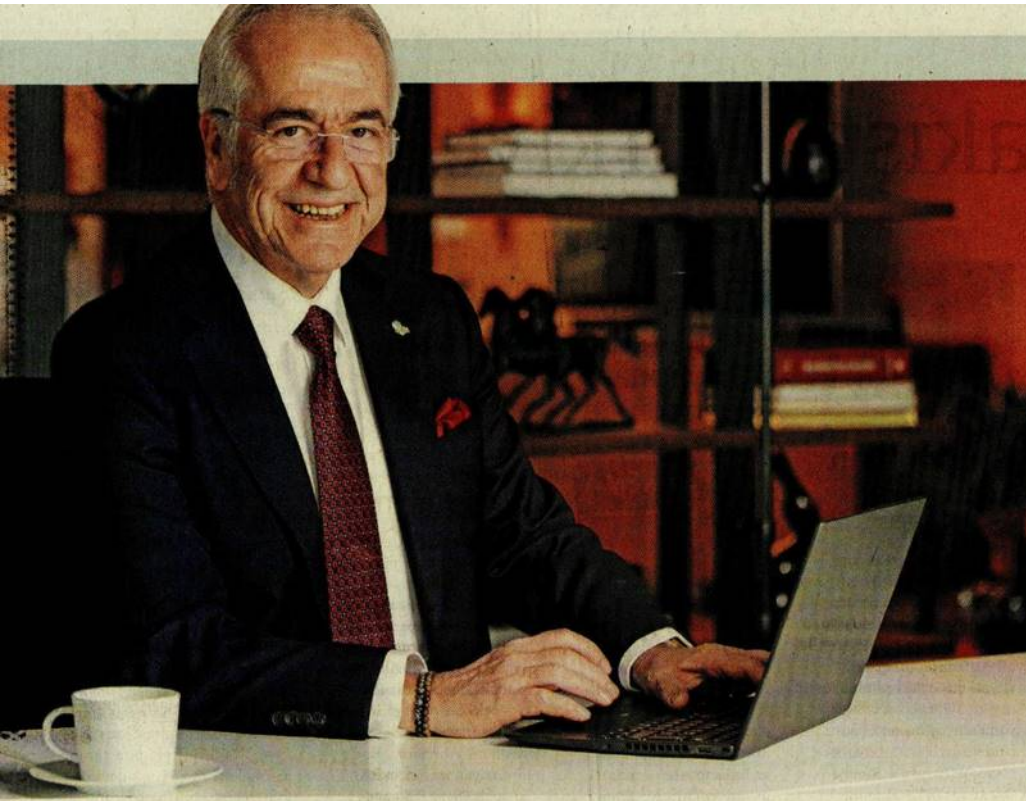
Küreselleşen dünyada bugün dış politika, tüm ülkelerin ekonomilerini etkiliyor. Türkiye'de de biliyoruz ki uluslararası politikada iletişime dayalı sıcak ilişkilerin kurulduğu her dönem, ekonomimiz ivme kazanmıştır. Dış ilişkilerde istikrar, ekonomik istikrar için "olmazsa olmaz" bir gereç

Kuyuyu, susamadan önce kazmak gerekir

● **Çin'in 14'üncü 5 yıllık planında, AB'nin 7 Ocak'ta ilan ettiği yeşil teknolojik dönüşüme dayanan "Sanayi 5.0" stratejisinde, Biden yönetiminin ABD Ulusal Güvenlik Strateji Ara Belgesi'ne baktığımızda görünen o ki, teknolojik gelişmeler ve getirdiği sorunlar önümüzdeki 10 yılda büyük resmin merkezine oturacak. Rekabetin çerçevesini değiştiriyor. Türkiye, bu süreçte nasıl bir pozisyon almali? Dünya gündeminde yer alan bu gelişmelerin nedeninin**

sürdürülebilirlik, teknolojik dönüşüm ve ekonomik büyümede yeni bir yol arayışı olduğunu düşünüyorum. Bu gelişmeler iklim değişikliği ile mücadelelenin ötesinde, aynı zamanda Çin, ABD ve AB'nin yeni büyüme stratejilerinin bir yol haritası. Dünya ekonomisindeki bu yeni yaklaşımın, kısa vadede kazanılan ve kaybedenleri olacağı aşikar. Kuyuyu susamadan önce kazmak gerekir. Kazananlar arasında yer almak için; Türkiye'nin de küresel ekonomideki bu gidişatı doğru

okuyarak hızla, kapsamlı ve sürdürülebilir bir büyüme stratejisi oluşturması gerektiğine inanıyorum. Bizim de insan merkezli ve sürdürülebilir sanayiye geçmek üzere; yeşil ve dijital teknolojilerle dönüşüm için Türkiye'ye özgü bir yol haritası çizmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu yol haritasının merkezinde hem teknoloji hem de yüksek teknoloji üretimi ve ihracatı olmalıdır ki bu yol haritasını Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir geleceği için çok büyük bir fırsat olarak görüyoruz.

Dijital dönüşüm 100 trilyon dolarlık fayda yaratacak

● Siz İTÜ mezunu, Türkiye'nin ilk bilgisayar mühendisleri arasındasınız. Teknolojik ve dijital dönüşüm ülkelerin ekonomilerinde, şirketlerin verimliliklerinde nasıl bir etki yaratıyor? Teknolojik ve dijital dönüşümde önemli rol alabilen ülkeler, şirketler büyümede çok mu öne geçiyor? Dijitalleşme ile gelen en büyük fırsat şüphesiz; verimlilik artışı, müşteri ihtiyaçlarına hızlı cevap verebilme, farklılaşma, inovasyon ve yeni gelir kaynaklarının yaratılmasıdır. Yine bu kapsamda, çok karlı ve yüksek hacimli bir iş kolu olan e-ticaret da önemli bir potansiyel barındırıyor. Özetle buradaki fırsat, rekabet avantajıdır. Özellikle pandemi neticesinde, dijital dönüşümün rekabetteki etkisi, şüphesiz daha da kritik bir hale geldi. Dünya Ekonomik Forumu'na göre

dijital dönüşümün 10 yıllık dönemde toplamda 100 trilyon dolar ekonomik fayda yaratması bekleniyor. Sadece yapay zeka ekonomisinin 2030 yılına kadar oluşturacağı ekonominin boyutunun ise 15,7 trilyon dolar olacağı öngörülmüyor. 3 trilyon dolarlık bir blok zincir ekonomik büyüklüğü, 500 milyar dolarlık bir nesnelere interneti teknolojileri büyüklüğü ve diğer dönüştürücü teknolojileri ele aldığımızda, bu değer 20 trilyon dolarlık bir rakamın üzerine çıkıyor. 133 trilyon dolarlık bugünkü dünya ekonomisinin büyüklüğüne baktığımızda, bu teknolojilerde söz sahibi olacak ülkelerin önümüzdeki 100 yılın yeni dünya liderleri olacağı söylemek, sürpriz olmaz. Dijital dönüşüm, Türkiye'nin global rekabetçi gücünü artırabilecek en önemli unsurdur ve bizim de bu yolda hızla ilerlememiz şarttır.

Hayata hep iyimser baktım pişman olmadım

● Elon Üniversitesi'nin 915 uzman arasında yaptığı bir araştırma pandemi sonrası dönemde eşitsizlik ve adaletsizliğin büyüyeceğini, otoriter eğilimlerin yükselineceğini, yapay zekanın, robotların küreselleşmenin olumsuz etkilerini artıracağını, dünyada işsizliğin büyüyeceğini, kanıt temelli düşünmeye ve politikaya yönelik tehditlerin artacağını belirledi. Araştırmaya dayalı rapora göre, dijital ortamda yaşayan bireylerin akıl sağlığına yönelik baskılar artacak. Bu saptamaları nasıl değerlendiriyorsunuz? Böyle dönemlerde en mantıklı yaklaşım, ihtiyatlı davranmaktır. Benim dikkate aldığım dinamik, insanın içindeki iyiyi olan inancıdır. Ben hayata hep iyimser bakmaya çalıştım ve bundan hiç pişman olmadım. İnsanlar geçmişte

değişik şekillerde felaketler yaşamıştır ve her felaket sonrasında daha iyi bir yaşam için çözüm yollar bulmuştur. Pandemiyle mücadele sürecinde geniş ölçüde paylaşılan "hepimiz birlikteyiz" anlayışının, iklim değişikliği, nükleer silahlar, küresel göç, aşırı yoksulluk ve biyolojik çeşitlilik kaybı sorunlarına daha fazla küresel sahip çıkma, teknolojinin hayatın her alanına getirdiği yenilik ve gelişmeler açığı bana umut veriyor. Teknolojik gelişmelerini iyice kullanılmasıyla sosyal dengeler yeniden kurulabilir, toplumsal adalet ve eşitlik duygusu yeniden güçlendirilebilir, yaşam kalitesi iyileştirilebilir, gelir adaletsizliğinin üstesinden gelinir. Gücümüzü iyi şeyler için kullanarak gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakabileceğimize inanıyorum.

şarttır. Ekonomi, dış ilişkilerin aynası gibidir. Dış politikadaki her değişim, ekonomiye anında yansır. İş dünyasının bir gözü ekonomide, diğer gözü ise dış politikadadır. Dış ilişkiler oldukça hassasiyet gerektiren bir hesap-kitap işidir. Dış ilişkilerde istediğini söyleyen, istemediğini işitmek zorunda kalabilir. Ülkeler arası ilişkilerde kısa vadeli ve aceleyle atılan adımlar, ekonomimizin sadece bugünü değil, yarınını da etkiler. Dış politikada "bir oraya bir buraya savrulmuş" bir yaklaşımın elbette ki ekonomiye faydası olmaz, zararlı olur. Dış ilişkilerde ipleri sürekli

gerip gevşetmenin çok ciddi ekonomik, toplumsal ve siyasi maliyetleri olur. Tepkilerimizi kontrol edemezsek, tepkilerimiz hayatımızı kontrol eder. Kalıcı çözümler için iş dünyası olarak bizim önceliğimiz her zaman; istikrarlı, uluslararası yatırımcılarla dost, tarafsız, değişime açık ve güvenilir bir ekonomi yönetimidir. Dış politika hiçbir zaman iş dünyası için ekonomik riski büyütmemelidir. Bütün dünya ülkelerine ve iş insanlarına Türkiye'nin güvenli bir ülke olduğunu, burada parçak bir gelecek olduğunu ve ülkemizdeki yatırımlarına devam etmeleri gerektiğini gös-

termemiz gerekir. Başka ülkelerle yaptırımlar ve anlaşmazlıkların değil, ekonomik işbirliklerinin ve yatırımların konuşulduğu ılımlı bir ortama ihtiyacımız var. Türkiye'nin uzun vadeli adımlara ihtiyacı var ● Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı "Ekonomi Reformları" beklediği mi? Karşılacak düzeyde mi? Paketin kapsamlı reformlardan çok; pandeminin ekonomide yarattığı olumsuzlukları düzeltmeye yardımcı olacağını düşünüyoruz. Bu kısa vadeli sorunlarımızı

zın ardından ekonomimizden diğer ihtiyaçlarımızın da daha kapsamlı olarak ele alınacağına inanıyorum. Türkiye'nin artık kısa vadeli hamlelere yerine, uzun vadeli adımlara ihtiyacı var. Yeni ekonomi reformlarının kalıcı başarısı için beraberinde Türkiye'nin demokrasi, yargı bağımsızlığı ve özgürlükler konusundaki karnesini düzelterek adımlar atmasını gerektiğine inanıyorum. Yatırımcıların güvenini tazelemek, ülke imajımızı ve kredibilititemizi artırmak için ekonomik reformlar, hukuk ve demokrasi reformlarıyla birlikte hayata geçirilmelidir.

İnovasyon, özgür düşünce ortamında gerçekleşir

● Devlet önemli teşvikler veriyor ama Ar-Ge ve inovasyonda arzulanan noktada değiliz. İhracatımızda yüksek teknolojiye dayalı ürünlerin payı yüzde 3-4 dolayında. Bu yoklukta başan için sadece teşvikle gelmiyor mu? Türkiye'nin ileri teknoloji ürünler üretmesi için her şeyden önce eğitim sistemini yenilmesi ve çağa uygun bir hale getirmesi gerekiyor. Ekonomik gelişmişlik ve kalkınma seviyesi ile inovasyon ve teknoloji yaratma

kapasitesi arasında doğru orantılı bir ilişki vardır. Araştırma, geliştirme ve inovasyon ancak ve ancak özgür düşünce ortamında ve bilimsel bir yaklaşımla eğitilmiş insan kaynağı ile gerçekleşir. Ancak maalesef biz hâlâ eğitime, bilime ve teknolojiye gereken önemi vermiyoruz. İnsana yatırım yapan, bilim ve teknoloji üreten ülkeler, ekonomik büyümelerini de sürdürülebilir hale getirmeye başarıyor. Geleceğimiz için öncelikle inovasyonun ve özgür düşüncenin cesaretlendirildiği ortamlar oluşturmamız gerekiyor.

Büyüme önemli ama sürdürülebilir olmalı

● COVID-19 krizine rağmen Türkiye 2020'de yüzde 1,8 büyümeyle dünyada öne çıktı. Bu büyümeyi nasıl yorumluyorsunuz? Bütün dünya ekonomilerini derinden sarsan böyle tarihi bir yılda Türkiye ekonomisinin büyümesi elbette ki çok önemlidir. Bu büyümenin en önemli nedeni, ülkemizde çok güçlü bir kredi politikası uygulanması oldu. Düşük faizli krediler, hem konut hem otomobil piyasasını canlandırdı ve bunlar da

büyümeye etki etti. Türkiye'de ekonomi yaşamlamaya başladığında, genellikle reçete kredi hacmini artırmak olur. Ancak bu elbette ki sürdürülebilir bir ekonomi politikası değildir. Ekonominin kredi yoluyla büyütülmesi, çoğunlukla işsizlik ve gelir dağılımı açısından iyi sonuçlar doğurmayan bir yoldur. Uzun vadede daha sağlıklı, kalıcı, sürdürülebilir ve enflasyonu da kontrol altına alınmış bir büyümeyi hedeflememiz gerekir.

Ülkemize güven tazelensin getürümüz yine 'senet' olsun

● 6 Kasım 2020'den sonra uygulanan ekonomi politikalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Türkiye açısından son dönemde ekonomi yönetimindeki değişiklikleri, oldukça olumlu buluyorum. Para politikasının sıkılaştırılması ve sadeleştirilmesi, kredi büyümesinin dizginlenmesi yurt içinde olduğu kadar uluslararası sermaye çevrelerinde de olumlu yanıt buluyor. Liranın değer kazanmasını, kredibilitenin iyileşmesini, Türkiye'nin risk priminin düşmesini sağlayan bu politika değişikliğinin, enflasyonu da kademeli

olarak düşürüleceğini umuyorum. Diğer taraftan kurların daha stabil hale gelmesi de olumlu bir gelişme. Ekonomiyi yaratan güveni, güveni yaratan ise aksiyondur. Ülkemize olan güveni tazelemek ve sözümüzün yeniden senet olmasını sağlamak için dünya ile ilişkilerimizi hızla geliştirmemiz gerekiyor. Uzlaşmacı, demokratik, insan haklarına ve hukuka saygılı, çağdaş bir ülke olma yolunda adanlarımızı attıkça, ekonomi ve hukuk alanındaki gereken reformları hayata geçirdikçe her şeyin daha iyiyi göreceğine inanıyorum.

Riskten uzak durmak yaşamdan uzak durmaktır

● Bugün üniversitenin sen sınıfına gelmiş ya da yeni mezun gençlere Erol Bilecik hayat tecrübesinden süzülüp gelen hangi rafine önerilerde bulunur? Bir an önce kendinizi adayacağınız, sizi heyecanlandıran ve harekete geçiren güçlü bir hayaliniz olsun. Bu hayali gerçekleştirmek için daima büyük düşünün, ancak küçük başlayın. Kendinize güvenin ve risk almayı sevin.

Unutmayın; riskten uzak durmak, yaşamdan uzak durmaktır. İletişimde başarılı olmaya daima özen gösterin. Zira siz ne söylerseniz söyleyin; söyledüğünüz, karşınızdakinin anladığı kadardır. Çok çalışın ve asla vazgeçmeyin. Dünya vazgeçenleri değil; azmedenleri hatırlar. Hayat uzatın bir yol. Bu yolda şunu hiç unutmayın; Bir şey oluyorsa, daha iyisi olacağı içindir.

Dünyayı değiştirecek bir Unicorn'a imza atmak isterdim

● 30 yaşın altında ama bugünkü deneyimlerine sahip Erol Bilecik hangi sektör veya alanda hangi işi yapmayı düşünüyor? Muhtemelen yine bilim ve teknoloji odaklı girişimcilik ekosisteminde yerimi almak isterdim. Global çapta bakacak olursak şirketler, yatırımcılar ve üniversiteler, rotalarını bu yöne doğru çevirmeye başladılar. Bilim ve teknoloji odaklı araştırmaların, işbirlikleri ve ürün

geliştirilmesinin ardı arkası kesilmiyor. Türkiye açısından bakacak olursak da; yüksek potansiyele sahip, yenilikçi, katma değerli ve teknolojiye duyarlı ekosistem, teknolojik girişimlerin en uygun pazarlardan biri olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Bugünkü tecrübelerime sahip ve 30 yaşında bir genç olsaydım; tutkulu bir girişimci olarak Türkiye'den çıkıp dünyayı değiştirecek bir unicorn'a imza atmak isterdim.